

SCHWEIGLER, Peter: Einrichtung und technische Ausstattung von Bibliotheken. Wiesbaden, Reichert, 1977. 307 p. (Elemente des Buch- und Bibliothekswesens Bd. 4.)

Könyvtárak berendezése és műszaki felszerelése

Bevezető soraiban pontosítja – lehatárolja – témáját a szerző: nem foglalkozik részletesen az audiovizuális felszerelésekkel, az elektronikus adatfeldolgozással és a reprográfiával (fotózással, sokszorosítással, nyomtatással). A szűkítésért cserében rendkívüli mélységgel és gazdagsággal tárgyalja a berendezéseknek, az általános irodatechnikának, a könyvtári állomány tárolásának-mozgatásának és a hírközléstechnikának legkorszerűbb

megoldásait. Gyakorló könyvtáros – a müncheni Műszaki Egyetem Könyvtárának igazgatója – nyújtja át széleskörű anyag- és tapasztalatgyűjtésének eredményeit. Írásának értékeit elsősorban honfitársai gyümölcsöztethetik, közvetlenül hasznosítva a szinte testreszabott és tálcán-kínált információkat. A távoli olvasó számára gazdag tanulmányút javait helyettesíti. Teljes áttekintést ad a műszakilag legfejlettebb nyugat-európai piacon kínált könyvtári cikkekből. Mindez nem jelenti azt, hogy nyílt, vagy bújtatott kereskedelmi reklámot kellene gyanítani a műben. Minden közlésén érződik, hogy nem az eladók, hanem a vásárlók szemszögéből látja és láttatja a kínálatot. A kötet végén több mint másfélszáz cég felsorolásával könnyíti az olvasó-könyvtáros tájékozódását, a szövegben pedig mindenütt megfogalmazza azokat a korlátokat és fenntartásokat, amelyeket az eladók nem szívesen vallanak be termékeikről. Rendkívül megnyerő, hogy majdnem minden könyvtári művelettel kapcsolatban igen gazdag skálát mutat be a kínálatból, vagy az egyedi megoldásokból. Előszeretettel segíti az összehasonlításokat táblázatos felsorolásokkal. Például a gördülőszekrényes tömör-raktározásnak 27 esetét idézi az utóbbi két évtized német beruházásai közül. De ugyanígy hasonlítja össze a telelift-felszereléseket, csőpostákat, vagy a cédula-tároló gépeket is. A nálunk kardex néven ismert síklapos katalógusok változatait több lapnyi terjedelemben sorolja. Ugyanígy érzékelteti a könyvtár nagyságrendjéből következő különbségeket például a kurrens folyóiratok bemutatásának tekintetében is. Az előfizetett címek számának függvényében – el egészen a tízezret is meghaladó nagyságrendig – más-más bútortípus választásának lehetőségét exponálja.

A könyvtárak méreteinek növekedésével egyre több gondot okoz a belső közlekedés, a szállítás is. Ezzel együttjár a raktárosok mozgásának gépesítése iránti igény.

A motor-ollerek használata terjed, és ma már hatással van a raktár-tervezésre is. A könyv-szállító kocsik ismertetésének keretében a kórházi szolgáltatások feltételeire is rendkívül elegáns megoldást mutat be.

A tárolás és szállítás kombinált mechanizálásának feladatait a katalógus kartonok céljára épített gépekkel kezdi ismertetni. Felhívja a figyelmet, hogy a forgódobos és a páternoszter jellegű katalógusgépek csak szolgálati célra alkalmazhatók előnyösen. Az ipari és kereskedelmi létesítményeknél terjedő magasállványos raktározás példáit és törekvéseit is elemzi, majd a témakör lezárásaként az amerikai raktáratomatizálási példákat tárja az olvasó elé.

A hiradástechnika című fejezetben a telefon készülékek kiegészítő berendezései között a kép-távmásoló gépeket is ismerteti.

A kötetet különös haszonnal forgathatják azok a szakkönyvtárosok, akiknek gazdája a devizatermelésben is érdekeltek és a műszaki fejlesztésre konvertibilis áldozatokat is tudnak fordítani, de nem haszontalan azok számára sem, akik csak belföldi termelők számára kívánják megfogalmazni a korszerűség iránti igényeiket.

URBÁN LÁSZLÓ